

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., v právní věci

žalobce: **Provident Financial s. r. o.**, IČO 25621351
sídlem Olbrachtova 2006/9, 140 00 Praha
zastoupený advokátkou Mgr. Andreou Stachovou
sídlem Valentinská 92/3, 110 00 Praha

proti
žalované: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**
sídlem Štěpánská 796/44, 110 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 6. 2019, č. j. ČOI
80916/19/O100/3000/19/Hl/Št, sp. zn. ČOI 62787/17/1000

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Shora označeným rozhodnutím zamítl ústřední inspektorát České obchodní inspekce odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí České obchodní inspekce, inspektorátu pro Jihomoravský a Zlínský kraj (dále jen „inspektorát“) ze dne 8. 3. 2019, č. j. ČOI

30029/19/3000/R/AF, sp. zn. 553/30/18, jehož výrokem I. byl žalobce uznán vinným ze spáchání správního deliktu dle § 20 odst. 1 písm. b) zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 30. 11. 2016 (dále též „zákon o spotřebitelském úvěru“), jehož se dopustil tím, že v šesti smlouvách o zápůjčce (č. 586988350 uzavřené se spotřebitelem I. K. dne 19. 10. 2015, č. 585880093 uzavřené se spotřebitelem Š. Ž. dne 23. 11. 2015, č. 587590374 uzavřené se spotřebitelem I. A. dne 19. 12. 2015, č. 588447705 uzavřené se spotřebitelem Š. Ž. dne 4. 4. 2016, č. 589375838 uzavřené se spotřebitelem Š. Ž. dne 4. 6. 2016, a č. 588455564 uzavřené se spotřebitelem I. K. dne 12. 7. 2016) neinformoval spotřebitele v souvislosti s právem na odstoupení od smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, o částce úroku splatné za den. Tím žalobce porušil povinnost uvedenou v § 6 odst. 1 ve spojení s přílohou 3 odst. 1 písm. n) zákona o spotřebitelském úvěru. Výrokem II. inspektorát dle § 43 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o přestupcích“), upustil od uložení správního trestu, a výrokem III. uložil žalobci povinnost uhradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

2. Ve včas podané žalobě žalobce v první řadě odmítl, že by se dopustil jednání, které by mohlo být jakýmkoliv způsobem považováno za protiprávní. Nedošlo k porušení jakékoliv zákonné povinnosti. Nesprávný je zejména závěr žalované, že nesplnil svou zákonnou povinnost vyplývající z § 6 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Způsob, jímž žalovaná vyložila ustanovení písm. n) odst. 1 přílohy 3 téhož zákona, je mylný. Již za použití gramatického výkladu je zřejmé, že smlouva o spotřebitelském úvěru musí obsahovat jen informaci o částce úroku splatné za den, nikoliv samotnou konkrétní částku úroku splatnou za den. Tuto informaci přitom žalobce v předmětných smlouvách řádně poskytl. Nelze souhlasit s názorem žalované, že by způsob výpočtu částky úroku splatné za den měl být složitý, nevýstižný či nejasný. Jedná se o prostou matematiku. Naopak předpoklad správních orgánů, že spotřebitel není schopen těchto základních matematických úkonů, je absurdní a znevažuje spotřebitele. Navíc, možnost požadovat při odstoupení od smlouvy úrok ze zapůjčené částky žalobce nikdy nevyužil. V průběhu správního řízení doložil vzorový formulář, dle něhož byla od 24. 8. 2016 tato praxe explicitně deklarována. Tento formulář obsahuje ustanovení, že v případě odstoupení spotřebitele od smlouvy poskytovatel úvěru nepožaduje uhrazení úroku přirostlého k vrácené částce a částka úroku splatná za den tak činí 0 Kč. Porušení zákonné povinnosti žalobce podle § 6 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru tudíž nenastalo, ani nebylo prokázáno. Nebyly tak naplněny znaky skutkové podstaty deliktu.
3. Žalovaná dále na jedné straně uvedla, že žalobce v předmětných smlouvách neuvedl informaci o částce úroku splatné za den, na straně druhé však rovněž konstatovala, že žalobce o částce úroku splatné za den alespoň nějakým způsobem informoval. Údajné deliktní jednání je pak ve výroku I. rozhodnutí inspektorátu popsáno neúplně a neurčitě. V plném rozsahu není uvedena konkretizace údajů obsahující popis místa, času a způsobu spáchání deliktu, což ve spojení s ostatními procesními vadami rozhodnutí způsobuje jeho nesprávnost a nepřezkoumatelnost.
4. Žalobce dále namítl pochybení při provádění důkazních prostředků. Inspektorát ve věci neučinil potřebná skutková zjištění a nezjistil stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Dne 10. 9. 2018 u inspektorátu proběhlo ústní jednání. V návaznosti na ně

žalobce následně předložil doplňující vyjádření, jehož přílohou byly další relevantní důkazní prostředky, které mohly prokázat, že k žádnému porušení právní povinnosti nedošlo. Tyto však nebyly provedeny v rámci ústního jednání, a pokud byly provedeny mimo ústní jednání, nebyl o tomto úkonu žalobce vyrozuměn a ani o něm nebyl sepsán protokol. Jedná se o zásadní vadu mající vliv na zákonnost rozhodnutí. Žalobci byla upřena možnost vyjádřit se k prováděným důkazům. Údajný delikt byl tudíž prokázán pouze prostřednictvím některých důkazních prostředků, a to navíc neúplně. Správní orgány se v odůvodnění svých rozhodnutí jednak dostatečně nevypořádaly s žalobcem navrženými důkazy, a zároveň případně neodůvodnily, proč tyto navržené důkazy neprovedly či proč k nim nebylo přihlédnuto. Ostatně podklady pro rozhodnutí jsou v rozhodnutích správních orgánů uvedeny spíše kuse až zmatečně.

5. Žalovaná se nedostatečně a chybně vypořádala s námitkami žalobce, a to zejména s námitkami vyvracejícími závěr ohledně údajného porušení právní povinnosti. Stejně správní orgány nakládaly i s námitkou ohledně bezpředmětnosti jiného rozhodnutí žalované ze dne 3. 4. 2018, č. j. ČOI 12652/18/O100/1000/18/Hl/Št, pro dané řízení. Z právních závěrů uvedených v tomto rozhodnutí přitom zjevně vycházely. Právní názor žalované vyjádřený v tomto rozhodnutí je přitom nesprávný, spekulativní a subjektivní. Obdobně pak správní orgány ignorovaly též námitky žalobce týkající se problematiky porušení principu ochrany legitimního očekávání. Již samotné zahájení řízení pro něj přitom bylo značně překvapivé. Správní orgány nijak nezohlednily skutečnost, že žalobce byl v minulosti podroben několika komplexním kontrolám ze strany České obchodní inspekce, zaměřeným na plnění všech zákonných povinností, přičemž žádná z nich neshledala porušení z hlediska nesplnění náležitostí smlouvy o spotřebitelském úvěru. Žalobce tedy i v daném případě očekával stejný přístup. Správní orgány se však zaměřily pouze na námitku týkající se sdělení České obchodní inspekce, inspektorátu pro Plzeňský a Karlovarský kraj ze dne 5. 10. 2018, č. j. ČOI 128712/18/2200, sp. zn. 39138/17/1000, v němž bylo uvedeno, že protiprávní jednání žalobce není důvodem pro vedení řízení vzhledem k jeho nízké společenské nebezpečnosti. Byl to nikoli tento inspektorát, ale žalovaná, kdo se svým rozhodnutím ze dne 3. 4. 2018 odchýlil od předchozí rozhodovací praxe České obchodní inspekce.
6. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalované, jakož i rozhodnutí inspektorátu, zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované k žalobě

7. Ve vyjádření k žalobě ze dne 29. 11. 2019 žalovaná uvedla, že jediným, avšak rozhodujícím podkladem pro vydání rozhodnutí o spáchání správního deliktu žalobcem byla kontrolní zjištění učiněná inspektorátem kontrolou předmětných smluv o zápůjčce uzavřených žalobcem. Dle § 81 zákona o přestupcích mohou být skutečnosti zjištěné při kontrole v řízení navazujícím na výkon této kontroly jediným podkladem rozhodnutí o přestupku. Postup inspektorátu byl řádně přezkoumán žalovanou. Ta shledala použitou právní kvalifikaci žalobcova jednání, jakož i upuštění od uložení správního trestu, správnými a odpovídajícími závažnosti a všem zjištěným okolnostem správního deliktu. Žalovaná setrvala na právním názoru, že smlouva o spotřebitelském úvěru musí obsahovat konkrétní částku úroku splatnou za den, nikoli pouze způsob jejího výpočtu. S ohledem na uvedené navrhla, aby soud žalobu zamítl.

IV. Další podání účastníků řízení

8. V replice ze dne 5. 3. 2020 *žalobce* setrval na již dříve uplatněné argumentaci. Zdůraznil, že z vyjádření žalované k žalobě jasně vyplynulo, že správní orgány vycházely toliko z jediného důkazu, jímž byl protokol o kontrole. K dalším důkazům předloženým žalobcem nepřihlížely a tento postup ani řádně neodůvodnily.
9. V podání ze dne 1. 11. 2021 *žalobce* upozornil na skutečnost, že rozhodnutí žalované ze dne 3. 4. 2018, na něž správní orgány odkazovaly a jehož bezpředmětnost žalobce namítal, bylo zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2021, č. j. 5 A 123/2018-114. Následně došlo i k zastavení souvisejícího správního řízení. Argumentace nyní již zrušeným rozhodnutím tudíž postrádá jakoukoli relevanci.
10. *Žalovaná* v přípisu ze dne 16. 11. 2021 v reakci na posledně zmiňované podání žalobce uvedla, že důvodem pro zrušovací verdikt Městského soudu v Praze byla skutečnost, že odpovědnost žalobce za správní delikt zanikla uplynutím prekluzivní lhůty, nikoliv to, že by žalobcovo jednání nebylo soudem shledáno protiprávním.

V. Jednání konané dne 27. 7. 2022

11. Při jednání účastníci setrvali na již dříve písemně vyjádřené argumentaci. *Žalobce* konstatoval, že ochrana postavení spotřebitele by měla mít určité limity, spotřebitelé přece nejsou negramotní. Žalobce informaci o částce úroku splatné za den nijak neskrýval. Navíc tento úrok ani nikdy nevyžadoval a nárok na něj nerealizoval. Spotřebitel by se neměl podceňovat. Způsob určení dané částky spočíval v matematické operaci pro žáka základní školy. Aktuální úprava [§ 118 odst. 4 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru (dále též „nový zákon o spotřebitelském úvěru“) nasvědčuje výkladu žalobce. Dle *žalovaného* měla být částka úroku splatná za den ve smlouvě uvedena konkrétně.
12. Soud podrobně konstatoval obsah soudního a správního spisu. K důkazním návrhům žalobce četl rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2021, č. j. 5 A 123/2018-114, jímž bylo z důvodu zániku odpovědnosti žalobce za správní delikt uplynutím prekluzivní lhůty zrušeno rozhodnutí žalované ze dne 3. 4. 2018, č. j. ČOI 12652/18/O100/18/Hl/Št, a věc byla vrácena žalované k dalšímu řízení. Dále četl následné rozhodnutí žalované ze dne 9. 9. 2021, č. j. ČOI 116714/21/O100/Krč/Št, sp. zn. ČOI 107606/15/1000, jímž bylo zrušeno předchozí rozhodnutí České obchodní inspekce, inspektorátu pro Středočeský kraj a Hlavní město Prahu ze dne 24. 10. 2017, č. j. ČOI 139632/17/1000. S ohledem na obsah žaloby soud dále ověřil, že se ve správním spisu nachází listiny předložené žalobcem ve správním řízení k důkazu spolu s jeho vyjádřením ze dne 9. 10. 2018, a to
 - jeho žaloba ze dne 4. 6. 2018 proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 4. 2018, č. j. ČOI 12652/18/O100/18/Hl/Št,
 - příkaz České obchodní inspekce, inspektorátu pro Středočeský kraj a Hlavní město Prahu ze dne 29. 5. 2018, č. j. ČOI 70604/18/1000, sp. zn. 39138/17/1000,
 - doplnění žalobcova odporu ze dne 9. 7. 2018 proti tomuto příkazu,
 - sdělení České obchodní inspekce, inspektorátu pro Plzeňský a Karlovarský kraj ze dne 5. 10. 2018, č. j. ČOI 128712/18/2200, sp. zn. 39138/17/1000.

Obsah těchto listin pak stručně konstatoval.

VI. Posouzení věci

13. Soud přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalované, jakož i rozhodnutí inspektorátu včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná.**
14. Věcným předmětem sporu je výklad § 6 odst. 1 ve spojení s přílohou 3 odst. 1 písm. n) zákona o spotřebitelském úvěru, a to konkrétně ohledně otázky, jakým způsobem by měl být spotřebitel ve smlouvě, jíž se uzavírá spotřebitelský úvěr, informován o částce úroku splatné za den v případě odstoupení od smlouvy. Dle žalobce je poskytovateli spotřebitelského úvěru dána možnost poskytnout danou informaci i prostřednictvím uvedení způsobu výpočtu částky úroku splatné za den. Podle žalované se požadovanou informací myslí uvedení konkrétní částky úroku splatné za den.
15. Podle § 6 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru „[s]mlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, vyžaduje písemnou formu a musí obsahovat informace stanovené v příloze č. 3 k tomuto zákonu uvedené jasným, výstižným a zřetelným způsobem.“ Dle přílohy 3 odst. 1 písm. n) zákona o spotřebitelském úvěru smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, musí vždy obsahovat „informaci o právu na odstoupení od smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, lhůtě, během níž může být toto právo vykonáno, a dalších podmínkách pro výkon tohoto práva, včetně informace o povinnosti spotřebitele zaplatit čerpanou jistinu a příslušný úrok podle § 11 odst. 3, jakož i o částce úroku splatné za den.“
16. Výkladem uvedených ustanovení se v obdobném případě zabýval již Městský soud v Praze, který v bodě 47. rozsudku ze dne 30. 9. 2020, č. j. 15 A 34/2018-26 (věc *Úvěrový servis*; rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz), dospěl k tomuto závěru: „Soud se neztotožnil ani s námitkou žalobkyně, že spotřebitelům v souladu se zákonem poskytla informaci o výši částky denního úroku v případě odstoupení od smlouvy, a to pouze v jiné formě (vyjádřenou v procentech), než si představoval správní orgán (absolutní číslo). Zákon o spotřebitelském úvěru jednoznačně vyžaduje, aby smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, obsahovala informaci o částce úroku splatné za den při odstoupení od smlouvy. Z prostého jazykového výkladu předmětného ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru je zjevné, že v případě předmětného ukazatele se musí jednat o údaj v podobě konkrétního čísla (částky), nikoliv o popis výpočtu s pomocí určité sazby v procentech. Smyslem zákonné povinnosti uvést ve smlouvě konkrétní výši částky denního úroku v případě odstoupení od smlouvy je umožnit spotřebiteli provést jednoduchý výpočet za účelem zjištění, kolik peněz bude muset věřiteli zaplatit na úrocích v závislosti na tom, kolikátý den lhůty pro odstoupení od smlouvy mu poskytnuté finanční prostředky reálně vrátí. Soud se v tomto případě ztotožňuje s názorem správního orgánu I. stupně, že (ú)častník řízení spotřebiteli poskytl pouze postup výpočtu (pouhé uvedení částky v procentech), čímž však spotřebiteli výpočet úroku nijak neusnadnil. Správní orgán upozorňuje na to, že spotřebitel by neměl být nucen si částku úroku splatnou za den vypočítávat sám. Žalované je pak nutno přitakat v tom, že má-li být spotřebiteli poskytnuta určitá informace, musí být taková informace ve smlouvě uvedena; nepostačuje, bude-li uveden pouze způsob, jak danou informaci zjistit.“ Pro úplnost nutno uvést, že kasační stížnost proti tomuto rozsudku je u Nejvyššího správního soudu vedena pod sp. zn. 8 As 246/2020, dosud však o ní nebylo rozhodnuto. To však nic nemění na tom, že zdejší soud se se závěrem Městského soudu v Praze, jemuž odpovídá i názorová linie zastávaná v nyní projednávané věci správními orgány, ztotožnil.

17. Zásadní interpretační východisko při výkladu zákona o spotřebitelském úvěru vystihl v odůvodnění rozhodnutí již inspektorát (str. 5, poslední odstavec), pokud uvedl, že „[h]lavním účelem přijetí zákona o spotřebitelském úvěru je ochrana spotřebitele jako fakticky slabší strany v soukromoprávních vztazích s poskytovateli spotřebitelských úvěrů, [...] Spotřebitel, jako slabší subjekt trhu, je tak chráněn tím, že poskytovatelům a zprostředkovatelům spotřebitelských úvěrů jsou stanoveny zvláštní povinnosti tak, aby došlo alespoň k částečnému ‚vyrovnání sil‘ mezi ním jakožto profesionálem v oboru a spotřebitelem jakožto laikem. [...] Účel zavedení informačních povinností je zmírnění nerovnováhy mezi znalostmi poskytovatele úvěru jakožto profesionálem a spotřebitelem, a tím faktického rozdílu v jejich postavení.“ V tomto ohledu lze odkázat i na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/48 ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru, na jejímž základě byl zákon o spotřebitelském úvěru včleněn do právního řádu České republiky, a z níž plyne: „[a]by se mohli spotřebitelé rozhodovat na základě úplné znalosti věci, měli by před uzavřením úvěrové smlouvy získat přiměřené informace o podmínkách a nákladech úvěru a o svých povinnostech, přičemž by měli mít možnost vzít si tyto informace s sebou a posoudit je.“ Cílem právní úpravy je tedy jednoznačně ochrana spotřebitele, který ve spotřebitelských vztazích vystupuje jako slabší strana. To samozřejmě neznamená absolutní ochranu spotřebitele, ani skutečnost, že by za průměrného spotřebitele měly být považovány osoby negramotné. Podle judikatury Soudního dvora Evropské unie má průměrný spotřebitel dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory (srov. rozsudky ze dne 13. 1. 2000, *Estée Lauder*, C-220/98, a ze dne 12. 5. 2011, *Ving Sverige*, C-122/10). Tuto definici je vždy nutno posuzovat ve vztahu ke konkrétnímu případu. Průměrný spotřebitel v České republice očekává, že prodávající či poskytovatel, který mu nabízí určité zboží nebo službu, s ním jedná férově, a poskytne mu veškeré potřebné informace (viz nap. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2022, č. j. 2 As 53/2021-35, věc *D. S. Leasing*).
18. Je nicméně důležité, aby trh se spotřebitelskými úvěry zachovával dostatečný stupeň ochrany spotřebitele. To je cílem předmětné právní úpravy. V daném případě právo chrání zájem na nezkreslené představě spotřebitelů o skutečné nákladovosti spotřebitelských úvěrů a zájem na jejich relativně snadné porovnatelnosti s jinými úvěrovými produkty. Ze znění shora citovaných ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru vyplývá, že smlouva, kterou se sjednává spotřebitelský úvěr, musí obsahovat informaci o částce úroku splatné za den při odstoupení od smlouvy, a to výstižným, jasným a zřetelným způsobem. Ze samotného gramatického výkladu je zřejmé, že se jedná o údaj v podobě konkrétního čísla, nikoliv výpočet či jiný způsob, jak k tomuto údaji dojít. Shora uvedená východiska teleologického výkladu zákona o spotřebitelském úvěru pak tomuto výkladu jednoznačně nasvědčují a favorizují jej před výklady jinými, nikoli naopak. Tato východiska ostatně podporuje i důvodová zpráva k § 6 návrhu zákona o spotřebitelském úvěru (č. 145/2010 Sb.), podle níž „[t]oto ustanovení má reálně umožnit spotřebitelům, aby se řádně seznámili s veškerými náležitostmi smluvního vztahu, zvážili výhody a nevýhody a následně učinili informované a kvalifikované rozhodnutí. Smyslem tohoto ustanovení je zabránit v současné době mnohdy uplatňovaným praktikám, kdy spotřebitel uzavírá závazky, aniž by se předem mohl seznámit s jejich podmínkami a veškerými důsledky. Minimální výčet informací, které musí být uvedeny ve smlouvě, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, je uveden v příloze č. 3.“
19. Smyslem zákona je, aby spotřebitel obdržel co nejvíce konkrétních údajů o parametrech smlouvy v co nejsrozumitelnější podobě, a byl tak na základě smlouvy schopen jednoduše zjistit, kolik přesně bude muset na úrocích či dalších nákladech zaplatit, aniž by musel tyto

údaje stanovovat nepřiměřeným způsobem. Tato nepřiměřenost má přitom potenciál nabývat různých podob, může spočívat např. ve složitém vzorci, ale může spočívat též v komplikovanosti vyhledávání hodnot vsazovaných do vzorce relativně jednoduchého (např. formou odkazů na jiné části smlouvy, přílohy apod.). Právě o takový případ se ostatně jednalo v nyní projednávané věci (srov. poslední odstavec na str. 5 a první odstavec na str. 6 rozhodnutí žalované).

20. Jak vyplynulo ze správního spisu, žalobce v čl. 19 *Smluvních podmínek Smlouvy o zápůjčce* přiložených ke kontrolovaným smlouvám uvedl: „*Zákazník současně bere na vědomí, že částka úroku splatného za den je rovna podílu celkového úroku, jak je tento specifikován na straně 1 Smlouvy, a počtu dnů, na který byla sjednána doba trvání Smlouvy (ve smyslu článku 20 věta první Smluvních podmínek Smlouvy o zápůjčce).*“
21. Je jednoznačné, že žalobce v předmětných smlouvách *neuvedl* informaci o částce úroku splatné za den v případě odstoupení od smlouvy ve formě předpokládané zákonem, tedy ve formě konkrétního čísla. Jednoznačně v tomto postupu shledaly správní orgány porušení právní povinnosti. Tomu odpovídá též popis skutku v rozhodnutí inspektorátu („*obviněná [...] spotřebitele [...] neinformovala o částce úroku splatné za den*“), i odůvodnění rozhodnutí obou správních orgánů. Toliko při posuzování závažnosti žalobcova deliktního jednání správní orgány přihlédly ve prospěch žalobce k tomu, že smlouvy obsahovaly alespoň nějakou informaci o způsobu stanovení daného úroku, byť ne zcela jasnou a výstižnou. Není tedy pravdou, že by rozhodnutí správních orgánů byla v tomto ohledu matoucí a nebylo by z nich patrné, jaké jednání je žalobci kladeno za vinu.
22. Neobstojí ani argument žalobce, že možnost požadovat při odstoupení od smlouvy částku úroku splatnou za den nikdy nevyužil, neboť tato skutečnost nic nemění na tom, že v předmětných smlouvách byla možnost vyžadovat daný úrok výslovně zakotvena a zároveň nebyla dodržena zákonná povinnost uvést ve smlouvě částku tohoto úroku. Obsah smluvních náležitostí uvedl žalobce do souladu s jím tvrzenou praxí až k datu 24. 8. 2016, jak doložil modifikovaným vzorovým formulářem. K této skutečnosti správní orgány v souladu se zákonem významně přihlédly ve prospěch žalobce v rámci posuzování závažnosti deliktního jednání žalobce. Lze dodat, že již inspektorát v rozhodnutí správně podotkl, že v daném případě se jednalo o správní delikt ohrožovací. U tohoto typu deliktů není rozhodující, zda jsou konkrétní spotřebitelé jednáním pachatele přímo poškozeni, neboť postačuje toliko potenciální ohrožení právem chráněného zájmu.
23. Soud se dále neztotožnil ani s žalobní námitkou ohledně neurčitosti popisu skutku. Ve výrokové části rozhodnutí inspektorátu je skutek popsán dostatečným způsobem tak, aby s ohledem na znění aplikované skutkové podstaty bylo deliktní jednání žalobce určeno jednoznačně a aby nemohlo být zaměněno za jednání jiné. S tvrzením žalobce, že v popisu skutku nejsou konkretizovány údaje ohledně místa, času a způsobu spáchání deliktu, se sice lze částečně ztotožnit, toliko však v marginální míře. Popis skutku v rozhodnutí inspektorátu je založen primárně na tom, že zákonem vyžadovaný určitý údaj žalobce *neuvedl* ve smlouvách. Tyto smlouvy pak inspektorát v popisu skutku jednoznačně identifikoval jejich číslem, označením spotřebitele a dnem jejich uzavření. Jediným údajem, který ze samotného popisu skutku nelze dovodit, je místo spáchání deliktu. V daném případě však bylo podstatným ztotožnění problematických smluv, nikoli místo, kde byly uzavřeny. Toto místo lze navíc z označených smluv jednoduše zjistit. Přestože tak údaj o místě spáchání deliktu výslovně uveden není, nemohla mít tato okolnost vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

24. Žalobce dále namítl pochybení při provádění důkazních prostředků. Primárně přitom poukazoval na skutečnost, že bylo rozhodnuto pouze na základě zjištění v rámci provedené kontroly. Toto tvrzení však není pravdivé. V této souvislosti je nutno uvést, že zásadní skutkové okolnosti věci (obsah předmětných smluv) byly nepochybně zjištěny v rámci provedené kontroly. A právě v tomto smyslu je dle soudu třeba rozumět i fakticky poněkud nepřesnému tvrzení žalované z vyjádření k žalobě ze dne 29. 11. 2019, že kontrolní zjištění zdokumentovaná v protokolu o kontrole byla jediným a zároveň rozhodujícím podkladem pro vydání rozhodnutí. Z odůvodnění samotných rozhodnutí je nicméně patrné, že správní orgány vycházely též z podkladů předkládaných žalobcem, resp. se jimi zabývaly.
25. Tu žalobce poukázal na skutečnost, že listinami, které předložil k důkazu spolu s podáním ze dne 9. 10. 2018, inspektorát neprováděl dokazování ani při ústním jednání, ani mimo ústní jednání, k provádění tohoto dokazování nebyl žalobce vyrozuměn, a ani o něm nebyl sepsán protokol; žalobci tak byla upřena možnost vyjádřit se k prováděným důkazům. K tomuto souboru námitek je třeba v první řadě uvést, že jak plyne ze správního spisu, inspektorát neprováděl dokazování listinami předloženými spolu s podáním ze dne 9. 10. 2018 při ústním jednání. Současně ve spisu chybí záznam či protokol o provádění těchto listinných důkazů mimo ústní jednání, stejně jako vyrozumění žalobce o takovém procesním úkonu. To však neznamená, že se s obsahem předmětných listin inspektorát neseznámil. Dle § 51 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, musí být účastníci včas vyrozuměni o provádění důkazů mimo ústní jednání, nehrozí-li nebezpečí z prodlení. Smyslem tohoto ustanovení je umožnit účastníkům řízení, aby mohli být přítomni při provádění důkazů, nebylo-li k jejich provedení nařízeno ústní jednání (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2013, č. j. 1 As 157/2012-40, bod 17). Díky přítomnosti při provádění důkazů se mohou účastníci lépe seznámit s jejich obsahem (komplexně všemi vjemy vnímat výpověď svědka, ohledávaný předmět apod.) a v návaznosti na to se detailněji vyjádřit k důkazu. Je-li však jako důkaz prováděna listina, nadto listina, se kterou se žalobce již dříve seznámil, není vadou řízení, pokud žalobce nebyl informován o provedení důkazů mimo ústní jednání (srov. tamtéž). V přítomnosti účastníků řízení či veřejnosti se důkaz listinou provádí tak, že se přečte nebo sdělí její obsah (§ 53 odst. 6 správního řádu). Jinak se o provedení důkazu listinou učiní pouze záznam do spisu. Bylo by naprosto bezúčelné, aby správní orgán musel informovat žalobce o tom, že v uvedený den a hodinu si hodlá přečíst předmětnou listinu, a tak jí provést důkaz. Tím spíše, že správní orgán není povinen sdělovat účastníkům řízení předběžný úsudek o důkazu plynoucí z provedeního důkazního prostředku. Své úvahy o hodnocení důkazu vtěluje správní orgán až do odůvodnění správního rozhodnutí (§ 68 odst. 3 správního řádu). S obsahem listinného důkazního prostředku se může účastník řízení seznámit při nahlížení do spisu, např. v souvislosti se seznamováním se s podklady před vydáním rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2016, č. j. 1 As 80/2016-30, č. 3466/2016 Sb. NSS, věc *CARWEST*). V nyní projednávané věci se navíc jednalo výhradně o listiny navržené k důkazu a předložené žalobcem. Bylo by tedy absurdní brát vůbec v úvahu možnost, že by se žalobce s jejich obsahem neseznámil. Skutečnost, že se s těmito důkazy seznámily správní orgány, pak plyne z odůvodnění jejich rozhodnutí (k této problematice ještě viz níže). Žalobcovo právo vyjádřit se k obsahu uvedených listin tak zůstalo plně zachováno. Jejich provedení k důkazu bez vyrozumění žalobce tak nepředstavovalo procesní pochybení.

26. Vadou řízení nicméně bylo, že inspektorát o provedení těchto listin k důkazu nese-psal protokol (§ 53 odst. 6 a § 18 odst. 1 správního řádu). Aby ovšem tato vada řízení mohla být důvodem pro zrušení správního rozhodnutí, musela by mít potenciálně vliv na jeho zákonnost [srov. § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016-40]. Tak tomu v dané věci není. Ve věci *CARWEST* kasační soud uvedl: „*Ve správním soudnictví soudy poskytují ochranu veřejným subjektivním právům (§ 2 s. ř. s.). Správní soudy obecně bdí nad dodržováním hmotného i procesního práva správními orgány. Procesní pravidla však nejsou samoúčelná, ale slouží k uplatňování a prosazování subjektivních hmotných práv. Prostor pro zásah soudu z důvodu procesního pochybení správního orgánu je proto dán jen tehdy, pokud pochybení mohlo mít vliv na subjektivní hmotná práva. Naopak tento prostor dán není, pokud sice správní orgán při své činnosti pochybil, avšak pochybení se ve hmotných subjektivních právech účastníka nijak neprojevilo. V takovém případě by se totiž rozhodnutí správního orgánu pro nepodstatnou vadu řízení zrušilo a následně by správní orgány vydaly po obsahové stránce rozhodnutí stejné, pouze již bez oné procesní vady. Takovýto postup by nejen postrádal logiku, navíc by ale i neodůvodněně plýtval prostředky účastníků řízení, stejně jako prostředky veřejnými (zásada procesní ekonomie).*“ V nyní projednávané věci soud vliv procesního pochybení na zákonnost výsledného rozhodnutí neshledal, a ani z tvrzení žalobce žádná taková možnost neplyne. Absence protokolu o provedení důkazu listinou je proto pouze formální vadou bez vlivu na zákonnost výsledného rozhodnutí.
27. V této souvislosti žalobce dále namítal, že se správní orgány s „neprovedenými“ důkazy nevypořádaly v odůvodnění rozhodnutí. Jak vyplývá ze správního spisu, žalobce spolu s podáním ze dne 9. 10. 2018 předložil k důkazu následující listiny: rozhodnutí žalované ze dne 3. 4. 2018, č. j. ČOI 12652/18/O100/18/Hl/Št, žalobu ze dne 4. 6. 2018 podanou žalobcem proti tomuto rozhodnutí, vzorový formulář smlouvy o zápůjčce včetně smluvních podmínek – platnost verze od 24. 8. 2016, příkaz České obchodní inspekce, inspektorátu pro Středočeský kraj a Hlavní město Prahu ze dne 29. 5. 2018, č. j. ČOI 70604/18/1000, sp. zn. 39138/17/1000, doplnění žalobcova odporu ze dne 9. 7. 2018 proti tomuto příkazu, sdělení České obchodní inspekce, inspektorátu pro Plzeňský a Karlovarský kraj ze dne 5. 10. 2018, č. j. ČOI 128712/18/2200, sp. zn. 39138/17/1000. Inspektorát se v odůvodnění rozhodnutí výslovně zabýval vzorovým formulářem ve verzi plané od 24. 8. 2016, rozhodnutím žalované ze dne 3. 4. 2018 a sdělením inspektorátu Plzeňského a Karlovarského kraje ze dne 5. 10. 2018. Podanou žalobou ze dne 4. 6. 2018 se zabýval implicitně, pokud k námitce bezpředmětnosti rozhodnutí žalované ze dne 3. 4. 2018 správně konstatoval, že námitky týkající se procesních vad tohoto rozhodnutí nejsou v aktuálním řízení relevantní a námitky právní jsou totožné. K tomu lze dodat, že podaná žaloba přitom neprokazuje nic jiného než to, že proti danému rozhodnutí brojil též v řízení před soudem a jaké k tomu použil argumenty. Nebylo též třeba výslovně zmiňovat příkaz inspektorátu pro Středočeský kraj a Hlavní město Prahu ze dne 29. 5. 2018, a doplnění žalobcova odporu ze dne 9. 7. 2018 proti tomuto příkazu, coby úkony toliko předcházející vydání sdělení inspektorátu pro Plzeňský a Karlovarský kraj ze dne 5. 10. 2018, jemuž se ovšem inspektorát věnoval. Ve stejném rozsahu jako inspektorát se pak uvedenými podklady v napadeném rozhodnutí zabývala též žalovaná.
28. Další námitka se vztahovala k bezpředmětnosti jiného rozhodnutí žalované ve věci žalobce ze dne 3. 4. 2018, č. j. ČOI 12652/10/O100/18/Hl/Št, proti němuž navíc žalobce brojil správní žalobou, ve vztahu k danému řízení. Je nepochybné, že v odkazovaném případě žalovaná řešila téměř totožnou otázku a zaujala postoj, k němuž se správní orgány

přiklonily i v nyní projednávané věci. Proto také nyní správně konstatovaly, že námitky týkající se údajných procesních vad nejsou relevantní ve vztahu k tomuto řízení a námitky ohledně právního posouzení jsou obdobné jako ty, které žalobce vznesl v rámci tohoto řízení a s nimiž se inspektorát vypořádal. Později sice došlo ke zrušení rozhodnutí žalované ze dne 3. 4. 2018 rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2021, č. j. 5 A 123/2018-114, a správní řízení bylo posléze zastaveno. Tak se však stalo výhradně z důvodu zániku žalobcovy odpovědnosti plynutím času, přičemž dalšími žalobními body se městský soud pro nadbytečnost nezabýval. Tato okolnost je ve vztahu k nyní projednávané věci bez právní relevance.

29. Žalobce namítal též porušení principu ochrany legitimního očekávání. Nejvyšší správní soud vystihl podstatu zásady ochrany legitimního očekávání např. v rozsudku ze dne 27. 4. 2017, č. j. 4 As 86/2016, v němž uvedl, že „[i]deovým základem konceptu ochrany legitimního očekávání je přesvědčení, že ti, kdo jednájí v oprávněné důvěře v existující právo, resp. v právo, jak se jim s přihlédnutím k okolnostem a dobré víře obsahově jeví, by neměli být zklamáni ve svých očekáváním, že v souladu s právem jednájí a že jejich jednání také právo demokratického právního státu nakonec poskytne svou ochranu. V nejtýpější podobě se ochrana legitimního očekávání, ve vazbě na ochranu právní jistoty, v oboru správního práva upíná k vázanosti správy vlastní ustálenou správní praxí, ustáleným výkladem procesních i hmotných právních pravidel, veřejně deklarovanou politikou v mezích správního uvážení, interní výkladovou či aplikační směrnicí, anebo k závaznosti konkrétního a kvalifikovaného ujištění o právu či procesním postupu, poskytnutého orgánem veřejné moci adresátu jeho správy.“ Žalobce v nyní projednávané věci tvrdil, že samotné zahájení správního řízení bylo pro něj překvapivé, neboť u něj v minulosti proběhlo několik kontrol, zaměřených mj. na splnění náležitostí smlouvy o spotřebitelském úvěru, a žádná z nich neshledala porušení z hlediska náležitosti smlouvy dle přílohy 3 odst. 1 písm. n) zákona o spotřebitelském úvěru. K tomuto tvrzení, které však zůstalo toliko obecné (v rámci kontroly žalobce v tomto ohledu poukazoval spíše na problematiku RPSN), je nutno v první řadě uvést, že samotná skutečnost, že v minulosti žalovaná v rámci kontrol žádné pochybení k náležitostem smluv neshledala, obecně nezakládá legitimní očekávání v tom směru, že nikdy v budoucnu správní řízení pro podezření z porušení povinnosti dle zákona o spotřebitelském úvěru nezahájí. Jak k tomu výstižně konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 4. 2018, č. j. 6 As 413/2017-39, „[z] dosavadní judikatury nicméně nelze dovozovat, že by legitimní očekávání vyvěralo z pouhého ‚mlčení‘ veřejné správy, resp. z její nečinnosti v oblasti postihování deliktního jednání. Správní orgán tím, že určité jednání ponechává bez postihu, byť je k jeho sankcionování vybaven potřebnými pravomocemi, takové jednání bez dalšího neaprobuje jako správné a souladné se zákonem.“ Žalobce neoznačil žádný protokol či jiný akt vydaný orgánem České obchodní inspekce, časově přecházející kontrolním závěrům v nyní projednávané věci, v němž by se mu dostalo konkrétního a kvalifikovaného ujištění o sporné právní povinnosti ve smyslu jím propagovaného výkladu, tedy že jedná v souladu s právem, což je předpokladem práva dovolávat se legitimního očekávání (srov. rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 25. 3. 2010, *Sviluppo Italia Basilicata proti Komisi*, C-414/08, Sb. rozh., s. I-2559).
30. V tomto ohledu pak není divu, že se správní orgány v daných souvislostech zabývaly výslovně toliko poukazem žalobce na sdělení inspektorátu pro Plzeňský a Karlovarský kraj ze dne 5. 10. 2018, č. j. ČOI 128712/18/2200, jímž bylo sděleno, že správní řízení nebude zahájeno, neboť „popsané protiprávní jednání není důvodem zahájení správního řízení, a to pro jeho nízkou společenskou nebezpečnost.“ Soud se ztotožnil s názorem žalované, že

zmíněné sdělení inspektorátu pro Plzeňský a Karlovarský kraj se odchýlilo od její rozhodovací praxe, což je jednoznačně patrné i z časových souvislostí. Navíc se lze jen stěží odvolávat na jediné odlišné rozhodnutí orgánu prvního stupně, pokud rozhodovací praxe odvolacího orgánu je jiná. K obdobným závěrům dospěl i Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 26. 5. 2021, č. j. 8 Afs 114/2019-52, v němž konstatoval, že se legitimního očekávání nelze dovolávat na základě určitého ojedinělého postupu veřejné správy. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu pak v usnesení ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006-132, č. 1915/2009 Sb. NSS (věc *L'OREAL Česká republika*), shledal, že „[s]právní praxe zakládající legitimní očekávání je ustálená, jednotná a dlouhodobá činnost (příp. i nečinnost) orgánů veřejné správy, která opakovaně potvrzuje určitý výklad a použití právních předpisů. Takovou praxí je správní orgán vázán. Jen taková správní praxe je doplněním psaného práva a je způsobilá modifikovat pravidla obsažená v právní normě.“ Argument žalobce ohledně porušení zásady legitimního očekávání tudíž nemůže obstát, neboť ve vztahu k nyní projednávané věci neprokázal ustálenou, jednotnou a dlouhodobou praxi správních orgánů, která by vyznívala v jeho prospěch.

31. Soud tudíž neshledal vady řízení předcházející vydání rozhodnutí nebo překročení či zneužití zákonem stanovených mezí správního uvážení. Nelze souhlasit ani s námitkou libovůle, neboť správní orgány rozhodly na základě zákona, zjistily stav bez důvodných pochybností a přihlédly ke všem relevantním okolnostem – náležitě zhodnotily skutkový stav i žalobcem tvrzené skutečnosti, polehčující i přitěžující okolnosti a správně vyhodnotily porušení povinnosti, přičemž svá rozhodnutí řádně odůvodnily. Soud se ztotožnil právě i s hodnocením polehčujících okolností, kdy správní orgány zohlednily zejména nízkou společenskou škodlivost, spolupráci během správního řízení či následnou nápravu protiprávního stavu. I vzhledem k tomu, že na základě výše uvedených skutečností bylo upuštěno od správního trestu, nelze tento postup považovat za překročení či zneužití správního uvážení. V souvislosti s výše uvedeným není možné rozhodnutí pokládat ani za příliš formalistická, neboť žalovaná i inspektorát rozhodly výhradně na základě zákona a především v souladu s účelem zákona, jenž byl podrobně objasněn výše.
32. Závěrem nutno uvést, že soud neshledal důvodu k aplikaci pozdější právní úpravy, neboť není pro žalobce výhodnější. Aplikovaná skutková podstata zůstala v zásadě totožná, nedošlo k dekriminalizaci daného jednání, ve shodné výši pak zůstaly i hranice sazby případné pokuty [viz § 106 odst. 1 písm. o), § 154 odst. 1 písm. n), § 154 odst. 3 písm. c) nového zákona o spotřebitelském úvěru]. Není příliš zřejmé, v čem by v daném ohledu mělo být podstatné ustanovení § 118 odst. 4 nového zákona o spotřebitelském úvěru, na něž žalobce poukázal při jednání, které obsahově odpovídá dřívějšímu ustanovení § 11 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru.

VII. Závěr a náklady řízení

33. Soud shledal žalobcovy námitky neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
34. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku

řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 27. července 2022

JUDr. Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu